

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415010200
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8415010200.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Evy Rešatkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 19.06.2024, v trestnej veci obžalovaného A. B. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. KK-1T/20/2015 zo dňa 09.11.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obž. A. B. podľa § 285 písm. a) Tr. poriadku oslobodený spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- dňa 26.05.2014 asi o 13.10 hod. pred rodinným domom s popisným číslom X v obci C., okres Kežmarok, pod hrozbou násillia nútil poškodeného D. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. E. X, F. G., aby mu vrátil 26.000,- eur, lebo ho zastrelí, ktorú hrozbu opakoval viackrát,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti uvedenému rozsudku, ihneď po jeho vyhlásení, podal okresný prokurátor odvolanie, ktoré následne aj písomne odôvodnil. Uviedol, že sa nie je možné stotožniť s oslobodzujúcim výrokom rozsudku súdu prvého stupňa, ani s argumentáciou uvedenou v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Prokuratúra má za to, že vykonaným dokazovaním bola jednoznačne preukázaná vina obžalovaného za skutok, spáchaný dňa 26.5.2014. Na hlavnom pojednávaní bolo podľa neho preukázané, že na mieste skutku došlo k slovnej hádke medzi obžalovaným a jeho bratom na jednej strane a poškodeným, a neskôr aj jeho rodinnými príslušníkmi na strane druhej, čo vyplývalo z výpovede tak obžalovaného, ako aj ďalších svedkov vypočutých v prípravnom konaní, aj na hlavnom pojednávaní. Podľa odvolateľa tvrdenie obžalovaného, že sa poškodenému nevyhrážal zastrelením, ak mu nezaplatí 26.000,- eur a s tým spojenú obranu, súd vyhodnotil ako účelovú a nelogickú. Poškodený počas celého trestného konania zotrval na tom, že vyhrážku zastrelením počul, počul aj konkrétnu sumu, ktorú od neho obžalovaný požadoval. Taktiež vyhrážku vrátane peňažnej sumy počuli aj ostatní rodinní príslušníci poškodeného, ktorí postupne prichádzali na miesto. Odvolateľ tvrdí, že počas pojednávania nevyšli najavo žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali nedôveryhodnosti výpovede poškodeného a jeho rodinných príslušníkov. Len príbuzenský vzťah medzi poškodeným a svedkami potvrdzujúcimi jeho výpoveď nemôže byť sám o sebe diskvalifikačným znakom týchto výpovedí, pokiaľ sa nespochybniteľným spôsobom nepreukáže nepravdivosť týchto výpovedí, k čomu v tomto trestnom konaní nedošlo. Podľa odvolateľa výpovede týchto svedkov sú navzájom konzistentné, zhodné v mieste, čase a spôsobe spáchania skutku a v celkovom hodnotení vyzneli aj ako logické. Prípadné rozpory v ich výpovediach súd na hlavnom pojednávaní zákonným postupom odstránil, pričom považuje za potrebné uviesť, že tieto sa netýkali podstatných okolností prípadu, ale malých nepodstatných detailov

a je nevyhnutné prihliadnuť aj na ich vek, zdravotný stav, ako aj na odstup času od ich výsluchu v prípravnom konaní po výsluch na hlavnom pojednávaní. Naopak, obrana obžalovaného je podľa odvolateľa nelogická, pokiaľ tvrdí, že poškodenému položil len jednu otázku, či mu zaplatí peniaze alebo to budú riešiť súdnou cestou, keď ako sám obžalovaný vypovedal, že vymáhanie pohľadávky už riešil právnou cestou, a to zaslaním predžalobnej výzvy prostredníctvom H. I., z čoho vyplýva, že nemal dôvod ísť osobne za poškodeným. Podľa prokurátora neobstojí ani obrana obžalovaného, že stretnutie s poškodeným bolo neplánované. Ako sám uviedol, pri hľadaní psa sa opýtal suseda H. G., či A. majú pustených psov, o ktorých vedel, že sú zúrivé, čo svedčí o jeho úmysle osobne kontaktovať poškodeného. Za nespornú považuje prokurátor aj skutočnosť vyplývajúcu z výpovede obžalovaného aj poškodeného, že v roku 2013 došlo k ich vzájomnému stretnutiu v reštaurácii U Jakuba v Kežmarku, kde poškodený obžalovanému vyplatil sumu 17.000,- eur, rovnako tak, že obaja sa opätovne stretli aj začiatkom roka 2014, pri danom stretnutí obžalovaný požadoval od poškodeného doplatenie ďalšej sumy 26.000,- eur s tým, že podľa vyjadrenia obžalovaného mu ju do 15.3.2014 mal poškodený zaplatiť, podľa vyjadrenia poškodeného si to mal do uvedeného dňa premyslieť. Ako uviedol poškodený vo svojej výpovedi, obžalovanému sa už potom neozval, obdržal od neho sms správy, že nedodržel slovo a že podá na neho trestné oznámenie. Z daného odvolateľa usudzuje motív obžalovaného, a to dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky aj protiprávnym konaním. Odvolateľ je presvedčený, že motívom konania obžalovaného bola snaha získať od poškodeného finančnú hotovosť vo výške 26.000,- eur hrozbou násilia. Podľa neho prvostupňový súd teda dôkazy nesprávne vyhodnotil, v dôsledku čoho nesprávne rozhodol o oslobodení obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. poriadku. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby druhostupňový súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné rozhodnutie, prípadne aby rozhodol podľa § 332 ods. 3 Tr. poriadku tak, že na základe odvolania prokurátora, podaného v neprospech obžalovaného, zmení odvolaním napadnutý rozsudok.

Na základe podaného odvolania krajský súd ako súd odvolací v intenciách ust. § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

V konaní pred súdom prvého stupňa boli zákonným spôsobom vykonané dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na spravodlivé rozhodnutie. Súd vykonané dôkazy vyhodnotil spôsobom uvedeným v § 2 ods. 12 Tr. poriadku a takýmto postupom dospel k správnym skutkovým i právnym záverom.

V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, ktoré konkrétne dôkazy vo veci vykonal, ktoré skutočnosti z nich vyplývali a na základe ktorých konkrétnych dôkazov svoje skutkové závery ustálil. Podrobne a logicky popísal akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj to, prečo prokurátor dôkazné bremeno neunesol a akými právnymi úvahami sa spravoval. V tomto smere sú dôvody napadnutého rozsudku podrobné a vecne správne, s týmito sa krajský súd v celom rozsahu stotožňuje a preto na ne aj v podrobnostiach poukazuje.

Len vzhľadom na odvolacie námietky prokurátora odvolací súd považuje za potrebné niektoré skutočnosti zvýrazniť a doplniť.

Vo všeobecnosti je potrebné najprv zdôrazniť, že v trestnom konaní dochádza k výraznému zásahu do základných práv jednotlivca a do jeho života – pretože môže vyústiť do uloženia trestu odňatia slobody aj na mnoho rokov – musí mať takýto zásah dostatočne silné ospravedlnenie. Musí byť jednoznačne zistené a preukázané, že sa skutok, ktorý je predmetom obžaloby, objektívne stal, že predstavuje skutočne závažnú hrozbu pre spoločnosť ako celok a že odsúdená osoba je skutočne tou, ktorá toto konanie spáchala alebo sa na jeho páchaní podieľala. K zisteniu a osvedčeniu týchto skutočností slúžia dôkazné prostriedky, ktorými má byť preukázané mimo akúkoľvek rozumnú pochybnosť, že je obvinený, resp. obžalovaný vinný. Princíp prezumpcie neviny vyžaduje, aby to bol štát, kto nesie konkrétne dôkazné bremeno; ak existujú akékoľvek rozumné pochybnosti, nie je možné ich vyložiť v neprospech obvineného, resp. obžalovaného, ale naopak je potrebné ich vyložiť v jeho prospech. Z princípu prezumpcie neviny plynie pravidlo in dubio pro reo, podľa ktorého ak nie je v dôkaznom konaní dosiahnutá praktická istota o existencii relevantných skutkových okolností, t. j. sú prítomné dôvodné

pochybnosti vo vzťahu k skutku či osobe páchatela, ktoré nie je možné odstrániť ani vykonaním ďalšieho dôkazu, je potrebné rozhodnúť v prospech obvineného. Ani vysoký stupeň podozrenia sám osebe nie je schopný vytvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok. Inak povedané, trestné konanie vyžaduje v tomto ohľade ten najvyšší možný stupeň istoty, ktorý možno od ľudského poznania požadovať, aspoň na úrovni všeobecného pravidla „preukázania mimo akúkoľvek rozumnú pochybnosť“ (nález ÚS ČR sp. zn. I.ÚS 3094/2008 z 29.4.2009).

V predmetnej trestnej veci sa z hľadiska možných záverov o skutkovom stave vytvorili dve protichodné skupiny dôkazov. Na strane jednej tu je výpoveď obžalovaného a jeho brata A. B., podľa ktorých síce v daný deň obžalovaný A. B. bol za poškodeným D. A. ohľadom mimosúdneho vyriešenia majetkového sporu, ale stál len pred bránou a nehrozil poškodenému zastrelením v prípade, ak mu nevráti 26.000,- eur. Na strane druhej tu je výpoveď poškodeného D. A. a jeho rodinných príslušníkov (brata H. A., matky A. A. a otca H. A.), podľa ktorých obžalovaný bol vo dvore pri poškodenom a tam mu hrozil zastrelením, ak mu nevráti 26.000,- eur.

Pri hodnotení týchto rozporných skupín dôkazov prvostupňový súd správne poukázal na existenciu motívu spochybňujúceho hodnotnosť nielen výpovedí obžalovaného a jeho brata, ale aj výpovedí poškodeného a jeho rodinných príslušníkov. Na jednej strane je to snaha vyvinúť obžalovaného spod jeho protiprávneho konania, no na strane druhej je to zase snaha trestným stíhaním obžalovaného zastrašiť od uplatňovania majetkového nároku súdnou cestou a spochybníť ním tvrdené nároky (brat poškodeného bol v tom čase navyše riaditeľom okresného riaditeľstva polície). Ako správne poukázal prvostupňový súd, na snahu poškodeného a jeho brata H. A. zmariť dokazovanie sporného nároku v civilnom súdnom spore naznačuje tiež „krádež“ účtovných dokladov poškodeného, ktoré by mohli obsahovať dôkazy v prospech majetkového nároku obžalovaného, pri vlámaní sa do domu H. A., hoci nie je logicky vysvetliteľné, aký význam by pre páchatelov trestného činu krádeže mohlo mať odcudzenie objemného cudzieho účtovníctva.

Za týchto okolností je potom potrebné o to starostlivejšie vyhodnotiť všetky okolnosti prípadu jednotlivo i v ich súhrne podľa § 2 ods. 12 Tr. poriadku a vysporiadať sa pritom s konkrétnymi skutočnosťami vyplývajúcimi zo svedeckých výpovedí jednotlivých svedkov, a to aj v súvislosti so skutočnosťami zistenými ostatnými dôkazmi, ako aj kladným či záporným pomerom svedkov k obžalovanému.

Vzhľadom na blízky príbuzenský pomer a popis incidentu niet pochybností o kladnom pomere rodinných príslušníkov poškodeného k poškodenému D. A. a súčasne o ich zápornom pomere k obžalovanému. Ten je daný skutočnosťou, že obžalovaný od poškodeného požadoval vrátenie peňazí poskytnutých mu obžalovaným na výstavbu domu, pričom poškodený, jeho matka, otec i brat H. A. (ktorý sa aj sám podieľal na tomto obchode) tento nárok obžalovaného v požadovanom rozsahu odmietali. Pomer k obžalovanému je zrejmý napríklad vo výpovedi svedkyne A. A. z toho, že na jednej strane tvrdila, že obžalovaný sa chcel biť, no na strane druhej uvádzala, že synovi H. hovorila, aby sa nebil, čo logické nie je. Veď ak by sa šiel biť obžalovaný, tak nebolo potrebné odhovárať syna, ale obžalovaného.

Nevyhnutným preto bolo posúdiť výpovede aj porovnaním s výpoveďami svedkov J. K. a H. G., ktorí aj keď nie po celý čas, tak boli na mieste činu a nemajú k obžalovanému či poškodenému žiaden významnejší pomer. Ide o susedov A. a J. K. v prípade B. ani nevedela o koho ide.

Svedkovia J. K. a H. G. zhodne uvádzali, že obžalovaný s bratom stáli len na ulici pred bránou dvora A.. Videli tam pritom tak obžalovaného s jeho bratom, ako aj poškodeného s jeho bratom H., otcom i matkou, a počuli aj zvalu, nikto z nich však nepočul vyhrážky. Títo svedkovia tak spochybnili tvrdenia poškodeného a jeho rodinných príslušníkov o tom, že obžalovaný vošiel do dvora A. a tam sa poškodenému opakovane vyhrážal zastrelením.

Pochybnosti o žalovanom verbálnom útoku obžalovaného na poškodeného a hrozbe zastrelením vyvoláva aj fakt, že obžalovaný nikdy nebol držiteľom strelnej zbrane.

Takémuto verbálnemu útoku obžalovaného na poškodeného nezodpovedajú ani správy a hodnotenia obžalovaného od jeho zamestnávateľa, ale aj odpis registra trestov obžalovaného či výpis z evidencie jeho priestupkov. Z nich vyplýva, že obžalovaný sa nikdy nedopustil žiadneho protiprávneho konania a ani v zamestnaní nebol riešený za porušenie pracovnej disciplíny, ale naopak je zamestnávateľ

veľmi spokojný s jeho plnením pracovných povinností a s prístupom k mimopracovným úlohám. Sklony k násilnému správaniu obžalovaného neplynú ani zo svedeckých výpovedí jeho manželky H. B. a svokra F. G., ktorý obžalovaného opisuje ako slušného a starostlivého človeka, so slušným vystupovaním na verejnosti.

O existencii strachu poškodeného a jeho rodinných príslušníkov z hrozieb obžalovaného nesvedčí ani skutočnosť, že hneď nevolali políciu, ale s obžalovaným sa hlasne hádali a vytláčali ho od brány k autu.

Na základe uvedených skutočností nie je možné dospieť k praktickej istote, že obžalovaný opakovanou hrozbou zastrelením žiadal poškodeného o vrátenie 26.000,- eur.

V kontexte uvedeného je potrebné zdôrazniť, že jednou z najvýznamnejších ústavných záruk spravodlivého procesu v trestnom konaní je ústavná zásada prezumpcie nevinny (čl. 50 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd, § 2 ods. 4 Tr. poriadku). Právny význam prezumpcie nevinny spočíva predovšetkým v povinnosti súdu hľadiť na toho, proti komu je vedené trestné konanie, ako na nevinného. Zároveň však zásada prezumpcie nevinny vyjadruje aj požiadavku, aby vina obžalovaného bola úplne a nepochybne preukázaná, čím je úzko spätá tiež s pravidlom in dubio pro reo. Obsahom tohto pravidla totiž je, že ak nie je v dôkaznom konaní dosiahnutá praktická istota o existencii relevantných skutkových okolností, t.j. ak sú prítomné dôvodné pochybnosti vo vzťahu k skutku či osobe páchatela, ktoré nie je možné odstrániť ani vykonaním ďalšieho dôkazu, je potrebné rozhodnúť v prospech obžalovaného, keď ani vysoký stupeň podozrenia sám osebe ešte nie je spôsobilý vytvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok (nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 1975/08).

Za danej dôkaznej situácie, po starostlivom uvážení všetkých uvedených skutočností jednotlivo i v ich súhrne, aj podľa odvolacieho súdu nie je možné bez akejkoľvek rozumnej pochybnosti určiť, ktorá z alternatív skutkového deja zodpovedá skutočnosti. Preto je potrebné pri zachovaní zásady „in dubio pro reo“ zvoliť alternatívu pre obžalovaného najpriaznivejšiu, teda že sa skutok nestal. Keďže nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, prvostupňový súd postupoval správne, keď obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. poriadku oslobodil.

Vzhľadom na uvedené krajský súd odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Tr. poriadku ako nedôvodné jednomyseľne zamietol.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.